

N.Y.C. TIME

זמן הדלקת נרות - 5:44

סוף זמני ק"ש - 9:19

9:55 -

סוף זמן תפלה - 10:53

דף היומי לשבת: זבחים מ"א

בס"ד, עש"ק פ' נח - שנת תשפ"ו לפ"ק

פרשת נח

"אשורית", דהלוא מתחילה הי' כל הארץ "שפה אחת", ופירש"י: לשון הקודש. אלא שה' בלל שפתם ונעשו שבעים לשון, אבל מאחר שיצא אשור מתוכם לפני כן, א"כ עליו לא נגזרה גזירת הבלבול ונשאר עם לשון הקודש כדמעיקרא.

ועיין בפסקי תוס' בפ"ק דמגילה (אות כ"ג) שכתוב שם: אשורית לשון הקודש וכו' ונמסר לאשור שיצא מעת הפלגה. [ועיין בס' זב טרף להג"ר זב הוברמאן זצ"ל שכתב לבאר למה נקרא כתב לשון הקודש 'כתב אשורית', ולמה אין לשון הקודש נקראת 'לשון אשורית'].

על הפסוק "מן הארץ היא יצא אשור", איתא בחזקוני: מה ראה הקב"ה להעמיד נביא להוכיח את נינוה יותר משל שאר אדמה. אלא בזכות אשור שהי' צדיק שבנה נינוה, כדכתיב "מן הארץ היא יצא אשור" - פי' מן העצה ההיא יצא אשור, שלא הסכים לדור הפלגה.

ושמא יש להוסיף, דכיון שעזב אשור סביבה רעה, לכן זכה מדה כנגד מדה שהכתב שנקרא על שמו [כתב אשור] שוהה בקרב הסביבה הקדושה ביותר - בתוך ספרי תורה, תפילין ומזוזות.

עוד פועל יוצא ממה שעזב אשור סביבה והשפעות רעות, ראה סנחריב מלך אשור מה שזכה אומתו ממה שלא נתבלבלה, וכח בלבול שאר העמים, לכן [כלשון הרמב"ם הל' איסורי ביאה פי"ב הכ"ה]: כשעלה סנחריב מלך אשור, בלבול כל האומות ועירבם זה בזה והגלה אותם ממקומם, ואלו המצריים שבארץ מצרים עתה אנשים אחרים הם, וכן האדומיים שבשדה אדום, והואיל ונתערבו ד' אומות האסורים בכל אומות העולם שהן מותרים - הותר הכל, שכל הפורש מהן להתגייר, חזקתו שפירש מן הרוב. לפיכך, כשיתגייר הגר בזמן הזה בכל מקום - בין אדומי בין מצרי בין עמוני בין מואבי בין כושי בין שאר האומות, אחד הזכרים ואחד הנקבות - מותרין לבוא בקהל מיד, עכ"ל.

"ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפרץ על פני כל הארץ" (יא:ד) [לכבוד שלום זכר]. ועיין ברשב"ם שכתב: לפי הפשט, מה חטאו דור הפלגה? אם מפני שאמרו וראשו בשמים, הא כתיב "ערים גדולות ובצורות בשמים" (דברים א:כח) אלא לפי שצום הקב"ה "פרו ורבו ומלאו את הארץ" (בראשית א:כח), והם בחרו להם מקום לשבת שם, ואמרו "פן נפרץ", לפיכך הפיצם משם בגזירתו, עכ"ל.

היוצא מדברי הרשב"ם הוא שחטא דור הפלגה הי' מה שמיאנו לקיים "פרו ורבו" כמו שנצטוו.

לפי רש"י (יא:א) חטא דור הפלגה הי' מה שבאו בעצה אחת ואמרו לא כל הימנו שיבור לו [הקב"ה] את העליונים, נעלה ולרקיע ונעשה עמו מלחמה.

"ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים" (יא:א). ופירש"י: שפה אחת - לשון הקודש.

והנה, בסוף פ' בא עה"פ "ולטוטפות בין עיניך" (יג:טז) פירש"י: תפילין, ועל שם שהם ארבעה בתים קרוין 'טוטפות' - 'טט' בכתפי [שם מקום] שתיים, 'פת' באפריקי שתיים (סנהדרין ד:).

בפי' רבי יצחק ב"ר יוסף (תלמיד הרשב"א, מובא בחומש מקראות גדולות - החוט המשולש) איתא: לשון הקודש לכל ניתנה, וכל הע' אומות היו מדברים בו קודם הפלגה. וכאשר בלל הקל לשונם לע' לשון, נשאר לכל עם ועם שם מן השמות מפני רגילותם בו, ולכן נביא ראי' מלשונות הגוים. וחלילה שנביא ראי' מן הטפל אל העיקר, רק שנסכים בפירוש המקובל בתיבות המסופקות לסמוך על יתר הלשונות, ונאמר כי מלשון הקודש נשאר בידם.

וכן כתב השל"ה הקדוש (של"ה השלם ח"ד עמ' ס"ח ס"ק שפ"ה): כשתראה דברי רבותינו ז"ל שמפרשים תיבה ואומרים שכן הוא לשון יוני או לשונות אחרים של גוי וכו' אל יעלה בדעתך שהתורה כתבה אלו הלשונות שאינם לשון הקודש, אלא הכי פירושו, כשברא הקב"ה עולמו לא הי' רק לשון הקודש, כמ"ש רש"י בכמה דוכתי, וכשבבל הקב"ה הלשונות בדור הפלגה, בא לשון הקודש ג"כ בשאר הלשונות, והתיבות הנזכרות לעיל הם לשון הקודש, ונכללו בלשון יוני או בכתפי או באפריקי.

בפ"ב דסנהדרין (כב). איתא: למה נקרא [כתב] אשורית? שעלה עמהם מאשור. תניא, רבי אומר, בתחילה בכתב זה ניתנה תורה לישראל. כיון שחטאו, נהפך להם לרועץ [פירש"י: לשון 'תרעץ אויב' - ששכחוהו]. כיון שחזרו בהן - החזירו להן וכו'. למה נקרא שמו "אשורית"? שמאשרת בכתב וכו' [שהוא הכתב המשוכח מכל סוגי הכתב]. בפ"י המשניות להרמב"ם (ידיים פ"ד מ"ה) מבורר לפי שאין אותיותיו מתחלפות, ולא יארעו בו ספיקות כלל מפני שאין אותיותיו דומות, ואין אות מתחברת לחברתה במשפט כתיבתו, ואין כן בשאר מיני הכתב, עכ"ל.

במוסף תורני קולמוס (מס' 122, עמ' כ"ד) מובא בשם הג"ר יצחק הוטנר זצ"ל: והנה בדור הפלגה כתוב "מן הארץ היא יצא אשור" (י:יא), ופירש"י שאשור יצא מעצת בנין מגדל בבל ולא הסכים עמהם, ועזבם. א"כ מצינו להדיא שאשור אין לו חלק בעצת דור הפלגה. לכן כתב אשורית היא המאשרת שבלשונות, מפני שלא הי' בין אלו שנפלגו. והוא הוא שעזר, שהוא הגואל מגלות בבל, שינה את הכתב לאשורית וכו'. ולכן בגאולתו הצטרך להגיע חזרה עד לאותה נקודה ולתקנה, דהיינו של "עם אחד ושפה אחת" בלי קלקול של דור הפלגה.

וכעין זה מצאתי בס' פרשת השבוע להג"ר ישעי' שכטר שליט"א (בראשית עמ' נ"ה) שכתב לבאר למה נקרא כתב לשון הקודש

עצת דור הפלגה היתה לעלות לשמים ולהלחם נגד הקב"ה כביכול, ועי"ז קיוו לפרסום ולמדה של נצחיות - "ונעשה לנו שם".

לעומת הדיעות הכוזבות של דור הפלגה, אצל כלל ישראל - "עמך בני בריתך" כתוב: "מי יעלה לנו השמימה" (דברים ל:יב), ובבעל הטורים שם איתא: ראשי תיבות "מילה" וסופי תיבות [שם] הוי"ה, ולומר שאינו יכול לעלות השמים אצל ה' אם לא שיהא נימול.

ובדעת זקנים איתא: רמז שבזכות מילה עלה משה לשמים לקבל התורה. ובפי' התורה לרבי יהודה החסיד כתיב: לומר, מי שנימול זוכה לראות השכינה ואינו בא לגיהנום אלא לגן עדן.

לפי הנ"ל יש לומר שע"י לידת בן ליהודים אנו מוציאים ומכחישים את הדיעות של דור הפלגה - מקיימים מצות פרו ורבו כמו שנצטוונו וששים ומרחים חשיבות הבאת נשמה קדושה לארץ [בניגוד לדור הפלגה שהתאבלו כשנפלה לבנה, ולא ה' איכפת להם כשנפל אדם מן המגדול ומת (עיין פדר"א פרק כ"ד)].

ובמקום לעלות לשמים לעשות מלחמה, ע"י קיום מצות מילה, מכינים את הולד לעלות לשמים לקבל את התורה [כדאיתא בעוללות אפרים (שיסודו במדרש תנחומא), שמילה מכשרת את האדם להבין את תורתנו הקדושה], ובמקום "ונעשה לנו שם" בשעת הברית נותנים להתינוק שם נצחי המורה על קדושת נשמת ישראל.

"הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם" (יא:ד). בס' אזנים לתורה כתב הגר"ז סורוצקין זצ"ל: "ונעשה לנו שם" - המחלה הזאת, מחלת הנפש לעשות שם בעולם עובר ולהכבד על פני כל העם - רעה היא על הארץ ורבים חללים הפילה. ואפשר לאמר, שכמעט כל עמל האדם הוא לקנות לו שם בין הגדולים בחייו ולהנציח את שמו עלי אדמות בשעה שנשמתו תעלה השמימה, ולא רק המושלים הרוזנים החכמים והסופרים יש להם אמביציה כזאת, אלא אפילו סתם בן אדם מוכן לעשות מעשים רבים ועצומים ולהפקיר את כל אשר לו, ואפי' את חלקו לעוה"ב, עולם הנצחי, כדי שיחשבו אותו ל'צדיק' ול'קדוש' בעולם עובר זה, ואזינו תשמענה זאת לכה"פ רגע אחד לפני יציאת נשמתו, ויש לראות כחות נפש כאלה אפשר ללמוד מדברי חז"ל במשנה (סנהדרין מג:) היה רחוק מבית הסקילה כעשר אמות, אומרים לו: התודה וכו' שכל המתודה יש לו חלק לעולם הבא. שכן מצינו בעכ"ל וכו' ומנין שכיפר לו וידויו וכו' ביום הזה אתה עכור, ואי אתה עכור לעולם הבא וכו' רבי יהודה אומר: אם היה יודע שהוא מזומם אומר: 'תהא מיתתי כפרה על כל עונותי חוץ מעון זה'. אמרו לו: אם כן יהו כל אדם אומר כן, כדי לנקות עצמו. ופירש"י: אף החוטאים יהו אומרים כן לנקות את עצמן, ע"כ.

ועתה נרדה נא לסוף דעתו של בר נש כזה, שחטא ויוצא להסקל, וברגעיו האחרונים, כשאין לו כבר שום שייכות לעוה"ז, מציעים לפניו באי כח הסנהדרין להתודות כדי שיתכפר ויזכה לחיי העוה"ב, לחיי נצח, שיפה שעה אחת בעוה"ב מכל חיי העוה"ז, והעוה"ז כבר אבוד ממנו שהרי הוא נמצא כעשר אמות מבית הסקילה, אלא שע"י וידו זה יתחזק הכתם על שמו עלי אדמות בעולם עובר, שהחוטא הזה הולך ממנו ללא שוב. ואעפ"כ בטוחים חז"ל, שידעו היטב את כחות הנפש של האדם, שכל נסקל [אפי' היודע בעצמו שעבר עבירה זו, שהעדים מעידים עליו] מוכן לאמר [אם רק ירשו לו] 'תהא מיתתי כפרה על כל עונותי חוץ מעון זה', כדי לנקות את עצמו בעוה"ז, אעפ"כ שע"י זכרית את שמו לעוה"ב.

ומה נורא הוא הרעיון הזה, שכל אדם [לדברי חכמים, שהלכה כמותם] מסוגל לאבד את חלקו בחיים הנצחיים בשביל כבוד מדומה בעוה"ז, כדי שיספדו אותו ויאמרו עליו: "הוי נקי אובד!" ויעשה לו שם של נספה בלא משפט צדק! ...

בענין מיץ ענבים אם פוטר שאר משקים בברכה ראשונה ובברכה אחרונה

בפרשתנו מסופר שלאחר שיצאו מן התיבה: "ויחל נח איש האדמה ויטע כרם. וישת מן היין וישכר וגו'" (ט:יט-כ). ובפסוקים הבאים מתארים את המפלה שהיתה לנח ולבנו חם ע"י היין.

ועיין בדעת זקנים עה"פ "יין ושכר אל תשת" (ויקרא י:ט) דאיתא שם: לפי שע"י שתיות יותר מדאי בושות וחרפות באות עליו וכו' "אל תרא יין כי יתאדם" (משלי כג:לא), פי' אל תחמוד יין כי אחריתו דם וכו' "אחריתו כנחש ישך" (שם:לב) שכשם שנתקלה האדמה בשביל הנחש, כך נתקלל שלישי - דהיינו חם, ע"י יין ששתה נח. ויש אומרים וכו' שע"י יין ששתה אדם הראשון בברכת נישואין שלו וכו' נשתכר ועבר על ציווי של מקום, ולבסוף נתקלל בנשיכת נחש וכו'.

אם נעיין קצת במהות היין יש לראות שיש בו כחות גדולים שעל ידו אפשר לעלות לשיא המעלות או להיפך - ליפול לשאול תחתית ר"ל. הרי מנסכים יין בהקרבת קרבנות, ואחז"ל (ברכות לה): מנין שאין אומרים [הלוויים] שירה [במקדש] אלא על היין וכו'. וכן כוס של ברכה ממלאים אותה ביין (עיין או"ח סי' קפ"ב, ע"ב, רצ"ו ועוד).

ומאידך גיסא, אפשר לבוא לידי עבירות חמורות ע"י היין. במדרש תנחומא (פ' שמיני) איתא: עשרת השבטים לא גלו אלא מתוך היין. ובמדרש רבה (ויק"ר פי"ב:ד) מובא: בית גדול [ביהמ"ק] ה' לי ולא החרבתיו אלא מפני היין. ועוד אמרו חז"ל (סנהדרין ע:): רב כהנא רמי, כתיב "תירש" וקרינן "תירוש". זכה - נעשה ראש, לא זכה - נעשה רש. רבא רמי, כתיב "ישמח" [דמשמע לשון שומם, שמשממהו ונוטל חכמת לבו], וקרינן "ישמח" [מלשון שמחה]. זכה - משמחתו, לא זכה - משממהו וכו'.

בפ' כיצד מברכין (ברכות מא:): איתא: פת פוטרת כל מיני מאכל [פירש"י: בין (ברכה) לפנייהם בין (ברכה) לאחרייהם], ויין פוטר כל מיני משקים.

לקמן בגמ' (שם) איתא: שאלו את בן זומא, מפני מה אמרו 'דברים הבאים מחמת הסעודה בתוך הסעודה אינם טעונים ברכה לא לפנייהם ולא לאחרייהם?' אמר להם, הואיל ופת פוטרתן. אי הכי, יין נמי נפטר פת [ולמה צריך לברך על היין בתוך הסעודה?] שאני יין, דגורם ברכה לעצמו [פירש"י: בכמה מקומות הוא בא, ומברכין עליו, ואע"פ שלא היו צריכים לשתייתו. בתלמידי רבינו יונה מבוואר דהכי קאמר: יין נמי גורם ברכה לעצמו, שמקדשים עליו כמו שמקדשים על הפת, ועוד, שעל היין מבדילין, ואין מבדילין על הפת. ועיין ברש"י על הרי"ף. ופי' השעה"צ (סי' קע"ד אות ה'): היינו, שבכמה מקומות מברכין עליו אע"פ שאין צריך לשתיה, כגון בקידוש והבדלה.]

ובתוס' (ד"ה אי הכי) איתא: ורשב"א פי', משום דצריך לברך על היין בורא פרי הגפן, ובתחילה כשהוא בענבים - בורא פרי העץ, ועל שאר משקין - שהכל נהי' בדברו.

שוב איתא בתוס' (שם מב.): והשתא יין פוטר כל מיני משקין לפי שעיקר משקה הוא, והוא ראש לכל מיני משקין, ולכך הוא העיקר והן טפלים לו לענין ברכה.

ובאור זרוע (ח"א סי' קנ"ה) מבואר יותר: שעיקר משתה הוא מן היין, והוא ראש לכל מיני משקה, עכ"ל. וכן כתב המרדכי (ברכות אות קל"ו): יין פוטר כל שאר מיני מקשה לפי שבעיקר המשקה ישתה יין, והוא ראש לכל שאר משקין, לכך הוא עיקר לענין ברכה והם טפלים לו וכו', עכ"ל.

ובפי' תר"י (תלמידי רבינו יונה) איתא: ור"ח פי', יין גורם ברכה לעצמו - שפוטר שאר משקין, שאם בירך על היין ושתה אה"כ משקין אחרים א"צ לברך כלל - לא לפנייהם ולא לאחריהם, שברכת היין שבירך ויברך לבסוף פוטר המשקין ששתה בינתיים וכו' וזה פירוש נאה אלא שאין הלשון מורה עליו. ורבינו שמואל מרומרוג ז"ל פי' דין גורם ברכה לעצמו - שעל כל שאר הדברים אין מזכירין בברכה שם האילן עצמו, אלא 'בורא פרי העץ' סתם, והיין יש לו זה החשיבות שאנו אומרים בו ברכה פרטית ומזכירין הגפן בפירוש, עכ"ל.

ועיין באור זרוע (ח"א סי' קנ"ה) שכתב: ולי נראה לפרש ד'גורם ברכה לעצמו' היינו שאין מברכין הטוב והמטיב [על שום מאכל או משקה] אלא על היין.

הערוה"ש (סי' קע"ד סע' ב') כתב דמעלת היין שהוא פוטר את שאר המשקין היא מפני שהוא משמח, כדכתיב 'ויין ישמח לבב אנוש'.

בשו"ע (שם) נפסק: יין פוטר כל מיני משקין. ומוסיף הרמ"א: אפי' מברכה ראשונה.

ובמ"ב איתא: (סק"ב) יין פוטר וכו' - שהוא ראש וראשון לכל המשקים וכולם נטפלים לו (תוספות). (סק"ג) כל מיני משקים - ובלבד שיהיו לפניו על השלחן בשעה שבירך על היין [נדאילו לא היו לפניו בשעת ברכה אף שהביאו המשקין לפניו בשעה שעמד עדיין היין לפניו לא מהני וצריך לברך עליהם]. ויש מקילין אפילו לא היו לפניו ורק שהיה דעתו עליהם. וכל זה בשלא קבע עצמו לשתות יין ורק כוס זה בלבד, אבל אם קבע לשתות יין הסכימו כמה אחרונים דפוטר אפילו המשקין שלא היו לפניו בשעת ברכה כיון שבאו לפניו עכ"פ בעוד שהיין לפניו וכו' ולכתחלה טוב יותר לעולם שיהיו שאר המשקין לפניו בעת ברכתו על היין. ודע, שאם קידש על היין והוציא אחרים ברכתו, אם לא טעמו מכוס של קידוש ורוצים לשתות שארי משקין - אף שהיו לפנייהם בשעה שבירך על היין, צריכים לברך על המשקין, כי הטעם שייך פוטר הוא משום שכל המשקים טפלים לו, וכשאינו שותה, לא שייך טעם זה וכו'.

ועיין בערוה"ש (סי' רע"ד סע' ב') שכתב: ויראה לי דזהו דוקא כשישבו לשתות על דרך קביעות כמו בפת וכו' דבלא קביעות אינו פוטר, שהרי הגמ' מדמה לה לפת, ובפת יש קביעות. אמנם, קידוש והבדלה מיקרי קביעות, דקידוש ודאי הוי קביעות, דאין קידוש אלא במקום סעודה, ואפילו הבדלה מיקרי ג"כ קביעות כמ"ש התוס' (ברכות מג. סד"ה הואיל), עכ"ל. וכן כתב החיי אדם (כלל נ"ה סי' ד'). אמנם, הביה"ל סתם שלא כדבריו כיון דהרבה אחרונים חולקים.

והנהגה, דנו האחרונים עם דין זה שייך פוטר שאר משקים בברכה ראשונה ובברכה אחרונה שייך ג"כ בנוגע למיץ ענבים. ותולים את הדין בטעמים שהובאו בראשונים בהא דדין פוטר שאר משקים, דלפי הטעם שהוא ראש לכל משקים ועיקר משתה הוא מן היין משום שהוא משמח, לכאורה זה לא שייך לגבי מיץ ענבים. אמנם, לפ"מ שפירש"י (ומובא בלבוש) שחשיבות יין שקובע ברכה לעצמו הוא משום שמשתמשים בו לכוס של ברכה - לקידוש והבדלה וכדומה, א"כ כיון דמיץ ענבים כשר לקידוש והבדלה [עיין ב"ב (צז:), סוחט אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היום], ממילא ג"כ פוטר שאר משקים.

בס' שערי הברכה (פי"ח הערה ל') איתא: ומיץ ענבים, אע"פ שלכאורה אין לו את התכונות המיוחדות של יין, מ"מ לא חילקו הפוסקים בינו לבין היין, וכן הוא לפי טעם הלבוש שהובא לעיל שיש לו ברכה בפני עצמה. וכן דעת הגרש"ז אויערבוך (הליכות שלמה, פסח, פ"ט הערה 87) שגם מיץ ענבים פוטר משקין כמו יין.

וכן כתב הגר"נ קרליץ (חוט השני, ברכות עמ' קס"ד), והגר"מ שטרנבוך (הברכות כהלכתן סק"ב), והגר"ח קנייבסקי (הליכות חיים ח"א עמ' ס"ט).

ועיין עוד בס' שבות יצחק (פסח עמ' קכ"ד) שהביא בשם הגרי"ש אלישיב שדין יין פוטר כל מיני משקין הוא רק ביין שהוא משקה שסעיד ומשמח, משא"כ מיץ ענבים אף שברכתו בפה"ג, מ"מ אין לו חשיבות כמו של יין, ויתכן שאינו פוטר שאר משקין.

ולמעשה הובא בשיעורי הגרי"ש אלישיב (ברכות עמ' תנ"א) שראוי שלא להכנס לספק זה, ולכן אם כבר שתה מיץ ענבים ורוצה לשתות שאר משקין, יראה לפוטרם במאכל אחר שברכתו שהכל. וכן הסתפק בזה בתשובות והנהגות (ח"ה סי' ג' סק"ח). ודעת הגר"ש ואזנר (שערי הוראה ח"ב עמ' נ') שיש להסתפק אם מיץ ענבים נחשב כיון לענין זה. ויתכן שאם שתה רק מעט מיץ ענבים, לכו"ע אינו פוטר כיון שגם לגבי יין הסתפקו הפוסקים באופן ששתה רק מעט. ולכן כדאי לעשות עכ"פ פעולה ומחשבה שלא להכניס עצמו לספק זה. ושמעתי שיש גדולים שחששו לסברא זו ולא שתו משקין שהובאו אחר ששתו מיץ ענבים. ועיין בס' ברכה כהלכה (ח"ב פ"ה סי' ב').

ויש לעיין לפ"ז שאולי יש לומר כן גם לענין דין קדימה, שאם יש לפניו יין ומיץ ענבים, הרי מחוייב מדין קדימה להקדים לברך על היין לפני שמברך על מיץ ענבים, כיון שהיין חשוב יותר ממיץ ענבים לענין זה שפוטר את כל המשקין.

ונראה שיש עוד נפ"מ לנידון הנ"ל במי שטעה ובירך בפה"ע על היין לדעת שנפטר בדיעבד בברכה זו, ויל"ע אם בכה"ג נפטרו שאר המשקין ששתה אח"כ, האם נגזרים אחר היין, או דילמא שבכה"ג שבירך ברכה שאינה חשובה כברכת בפה"ג אינו פוטר את שאר המשקין. וכ"מ בפמ"ג (סי' קע"ד א"א סק"ט) שהחשיבות של ברכת בפה"ג מועילה לכל המשקין. שוב ראיתי בשו"ת משנה הלכות (חיי"ח סי' קכ"ח) שהסתפק כזה, והסיק שדוקא ברכת בפה"ג פוטרת משקין, אבל אם בירך בפה"ע, דיו שמוציא את היין אבל לא יוציא שאר המשקין, עכ"ל, ס' שערי הברכה.

לד"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לד"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לד"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAAS

PARSHAS NOACH
© COPYRIGHT 2025
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לד"נ פעסא רחל בת דבורה ע"ה
לד"נ אסתר בת שלמה זלמן שטרן ע"ה

נדב בן דבורה לרפ"ש
רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

”קץ כל בשר בא לפני” (ו:יג)

“The end of all flesh has come before Me.”

The *Kli Yokor* explains that “קץ כל בשר” refers to יום - the day of death. Hashem said that the יום המיתה came before Him to lament that none of the mortals feared it. The proof to this was “כי מלאה הארץ חמס מפניהם” - for the earth was full of robbery and other atrocities. If the people would have borne in mind that they would die and would be forced to give an accounting for their crimes, they would not have sinned.

”וכפרת אותה מבית ומחוץ בכופר” (ו:יד)

“And you shall tar it [the ark] on the inside and the outside with pitch.”

A story is told about *Rav Shimshon Rafoel Hirsch, ZTL*, who once chanced to pass by a large Reform temple in Frankfurt, Germany. On the outside, the temple resembled a Gentile cathedral, and the inside was constructed in a manner contrary to Halacha, with a large organ in the back.

One of the officers of the temple asked the Rov about his impression of their magnificent edifice. Rav Hirsch replied: Your house of worship resembles Noach's ark in one aspect, while it differs from it in another manner. It is similar in that it, too, is “מבית ומחוץ בכופר” - it is permeated with כפירה [heresy] on the inside and the outside. On the other hand, the ark of Noach saved all of its inhabitants from the flood, while this temple will certainly not be able to protect its inhabitants from the ravaging waters of atheism and assimilation.

”ויהי כל הארץ שפה אחת” (יא:א)

According to the Rashi, until the time of the *Dor Haflaga*, the people only spoke *Loshon Hakodesh*. Afterwards, the other languages were created.

The *Moshav Zekeinim*, *Bechor Shor*, *Chizkuni*, and others write that all seventy languages were created when the world was created and everyone understood all seventy languages. However, at the *Dor Haflaga* they were punished that they forgot sixty-nine of them.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

If a Kohein drank a *Revi'is* of undiluted wine at one time, he may not *Duchan*. If he diluted it with a little water or drank it in two sips, he may *Duchan*. If he drank more than a *Revi'is* - even if it was diluted or he drank it in two sips, he may not *Duchan* until the effects of the wine are out of his system. The prohibition applies to wine. If he drank other intoxicating beverages, he may *Duchan* even if he is somewhat under the influence of alcohol. There are differences of opinion concerning whether a Kohein may *Duchan* after drinking grape juice (*Orach Chaim* 128:38, and *Mishna Berura*).

The *Piskei Teshuvos* (128:80) writes that Kohanim have adopted the custom of not drinking any intoxicating beverages before *Duchaning*. Some even avoid milk since the *Rambam* (*Hilchos Beis Hamikdash* 1:2) includes milk among potentially intoxicating drinks.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Which item which was found in Noach's ark was worn by the Kohein Godol?
- 2) Which item from Noach's ark is mentioned in *Megillas Esther*?
- 3) Which famous king was born in Noach's ark?
- 4) Which animal was tied to the outside of the ark during the *Mabul*?
- 5) Which entire group of creatures survived the *Mabul*?
- 6) Which person should not drink water in public?
- 7) What type of grape shoots did Noach plant when he left the *Teiva*?
- 8) What did Noach invent?
- 9) In whose merit was Noach saved?
- 10) In which three generations of wicked people did Noach live, and remain uninfluenced?
- 11) From where did Noach obtain the grape vine that he planted?

ANSWERS

- 1) The *Tzohar* which, according to some was a precious

- gem, was the *Borekes* worn in the *Urim V'Tumim* of the *Kohein Godol* (Rabbeinu Bachya, Shmos 28:15).
- 2) The beam which Haman erected which had a height of fifty *Amos*, came from the remains of Noach's ark (Yalkut Shimoni, Esther, 1056).
 - 3) Sichon was born to Cham's wife, in the Ark (see Rabbeinu Bechaya, Bamidbar 21:34).
 - 4) According to Rabbi Nechemia (Bereishis Rabba 31:13), the *Re'eim* was tied to the outside of the Ark during the Mabul (also, see Zevachim 113b).
 - 5) The fish survived the Mabul (Zevachim 113b).
 - 6) A Talmid Chochom (Bechoros 44b, cited by the Mishna Berura 170:12. The Birkei Yoseif (170:3) and Kaf Hachaim (170:18) write that people are not *Makpid* on this nowadays.
 - 7) Seedless grapes (the Bartenura in his Sefer עמק נקא on Parshas Noach).
 - 8) The plow (Tanchuma, Bereishis 11).
 - 9) Moshe's (Bereishis Rabba 26:6).
 - 10) Enosh, the Mabul, and the Dor Haflaga (Midrash Shocheir Tov, Tehillim 1).
 - 11) According to some (Bereishis Rabba 36:2), Noach brought cuttings into the *Teiva* before the Mabul, while according to others (Targum Yonoson 9:20), he

found a grape vine that had been washed along with a river from Gan Eiden.

HAKARAS HATOV

This issue of Torah Lodaas is dedicated L'zecher Nishmas Golda bas Shmuel.

NOW AVAILABLE

The sefer נר מתתיהו is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer מצא טוב on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*